

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
(нерухомі — Державний реєстр Національного культурного надбання України)
Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури
Полтавської облдержадміністрації
(найменування органу охорони пам'яток)

ПАСПОРТ

I. НАЙМЕНУВАННЯ ПАМ'ЯТКИ Городище доби Київської Русі

II. ТИПОЛОГІЧНА
НАЛЕЖНІСТЬ

Пам'ятка Археології	пам'ятка історії	пам'ятка архітектури	пам'ятка мунумент. Мистецтва
+	+		

III. ДАТУВАННЯ ПАМ'ЯТКИ (або дата історичної події, з якою пов'язане виникнення пам'ятки — для пам'яток історії)

Поселення енеоліту-бронзи (пивихинська культура) — перша половина III — початок II тис. до н. е., скіфського часу — IV-III ст. до н. е., поселення (городище-?) фінального етапу роменської культури — друга половина X ст., городище епохи Київської Русі — залишки літописного “міста” Сніпорід XI — першої половини XIII та XIV ст.

IV. АДРЕСА (місцезнаходження) пам'ятки: *Полтавська область, Лубенський район, Мацківецька сільська рада, с. Мацківці, в урочищі **Городок**, за 2 км на північ від села.*
(Під'їзд — маршрутним автотранспортом від м.Лубни Полтавської обл.).

V. ХАРАКТЕР
СУЧАСНОГО
ВИКОРИСТАННЯ

За початков. признач.	Культурно- освітнє	Турист.- екскурс.	Лікув.- оздор.	Житлові прим-ня	Госпо- дарче	Інше
	Музей бібліотека клуб	+	Лікарня санаторі й б/відп.		Устан. торгівлі пром.	+

ДОДАТКИ:

Схема розміщення — 1
Фото загального вигляду — 1
Фото фрагментів — 2
Генплан — 1
Обміри: розріз (перетин валу) — 1
Схематичний план
охоронної зони — 1
Фото знахідок — 1

VI. ІСТОРИЧНІ ВІДОМОСТІ

А	для пам'ятки археології —	історія виникнення, ким і коли проводилися розвідки і розкопки, місце зберігання колекцій
	для пам'ятки історії —	історія виникнення: коротка характеристика подій, осіб, у зв'язку з якими об'єкт набув значення пам'ятки
	для пам'яток архітектури і монументального мистецтва —	автор, будівник, замовник, історія створення

Укріплення та різночасове поселення в ур.Городок поблизу с.Мацківці — залишки городища літописного “міста” Сніпорід у Нижньому Посуллі — фортеці на Посульському кордоні Переяславської землі. Городище належить до широко відомих та порівняно добре збережених пам'яток роменсько-давньоруської, післямонгольської та попередніх епох.

Дослідженнями Ю.Ю.Моргунова було встановлено динаміку розвитку пам'ятки: від поселення доби енеоліту-бронзи, скіфської доби, до роменського селища, напевне, пізніше — городища, яке на початку давньоруського часу перетворене в літописний “град” Посульської оборонної лінії. Багатошаровий археологічний комплекс складається з городища, двох селищ, курганного та ґрунтового могильників. Найбільш ранні нашарування датуються кінцем неоліту — добою ранньої бронзи (III – II тис. до н.е). Високий мис та його підніжжя були заселені і в пізньоскіфський час (IV – III ст. до н.е). При перетині масиву *давньоруського* валу виявлена наступна еволюція городища — з рубежу X – XI ст. на мису існувало відкрите давньоруське селище (площею до 6 га); оборонні споруди були побудовані у середині XI ст. Близько середини XIII ст. укріплення було залишене населенням і життя тут певний час не відновлювалося. Окремі знахідки кружального посуду XIV-XV ст. вказують на існування недовготривалих поселень біля підніжжя та на майданчику городища.

Історія вивчення. Городище надійно отожднюється з літописним “містом” Сніпородом, вперше згаданим у розповіді про похід Гедими́на на Київ 1320 – 1321 рр., а також відомим за “Списком руських городів дальніх та ближніх” і ярликом хана Менґлі-Гірея.

Пам'ятка відома за матеріалами анкетування Центрального статистичного комітету 1873 р. Розкопки, обсяг яких можна встановити за ділянкою зруйнованого валу, напевне, провів відомий етнограф і літератор О.С.Афанасьєв-Чужбинський 1857 р. Розвідкові обстеження в ур.Городок здійснені В.Г.Ляскоронським в кінці XIX ст. 1945 р. городище оглядалося Ф.Б.Копиловим, 1948 р. — І.І.Ляпушкіним; невеликі розкопки в 1952 р. тут провів П.А.Раппопорт, досліджуючи оборонні споруди. Городище враховане у працях І.І.Ляпушкіна та О.В.Сухобокова. В 1982-1989 рр. пам'ятка досліджувалася Ю.Ю.Моргуновим. Ним розкопано 2,2 тис. кв. м на майданчику і 500 кв. м на верхньому селищі у складі комплексу.

Колекції з розкопок зберігаються в Інституті археології НАН України (м. Київ), Державному Ермітажі (м.Санкт-Петербург), Лубенському, Лохвицькому і Полтавському краєзнавчих музеях.

б) перебудови і витрати, що змінили первісний вигляд пам'ятки

Розкопками XIX ст. зруйнована ділянка валу протяжністю близько 30 м. У 1950-1960-х рр. пам'ятка розорювалася, в тому числі із застосуванням плантажного плуга, з метою насадження лісу. Вал має також кілька менших пошкоджень, пов'язаних із розкопками О.С.Афанасьєва-Чужбинського та якимись невідомими поміщицькими пошуками у другій половині XIX ст. Крім того, свого часу Лубенським лісгоспзагом була знівельована ділянка перед північно-західним в'їздом з напільного боку. Після розкопок Ю.Ю.Моргунова залишилася траншея перетину валу і рову, лише частково закидана ґрунтом.

в) реставраційні роботи (загальна характеристика, час, автор, місце зберігання документації)

З 1983 р., на протязі семи польових сезонів, Посульською комплексною експедицією інститутів археології АН СРСР, АН УРСР та Полтавського краєзнавчого музею під керівництвом Ю.Ю.Моргунова, здійснювалася консервація ґрунтів з метою музеєфікації окремих ділянок пам'ятки, зокрема розрізу валу, окремих досліджених жител тощо. Роботи залишилися не завершеними.

ВІІ. ОПИС ПАМ'ЯТКИ

А	Для пам'яток археології —	характер культурного шару, найважливіші знахідки
	Для пам'яток історії —	характеристика пам'ятки, наявність, текст і час встановлення меморіальної дошки
	Для пам'яток архітектури —	основні особливості планувальної композиційно-просторової структури і конструкцій; характер декору фасадів і інтер'єрів; наявність живопису, скульптури, прикладного мистецтва; будівельний матеріал, основні габарити
	Для пам'яток монументального мистецтва —	основні особливості композиційного і колористичного рішення: тексти, матеріал, техніка, розмір

Місцезнаходження, топографія та навколишні пам'ятки. Городище розташоване в 2,0 км на північ від *с.Мацківці, Мацківецької сільської ради, Лубенського району Полтавської області*, займає поверхню високого (42 м над рівнем заплави) мису третьої тераси правого корінного берега р.Сула, утвореного крутими схилами до річища Сули, Сніпороду і безіменного яру.

Майданчик городища задернований і частково засаджений лісом та кущами. В плані городище має округло-видовжену (грушоподібну) форму, з розмірами — 110 (по вісі Пн.-Пд.) x 90 м. Площа майданчика — 0,9 га. У попередні роки пам'ятка розорювалася, в північній частині розташована западина від давньоруського колодязя, розмірами 22 x 24 м та глибиною 3,0 м. На сьогодні вона заглиблена більше ніж на 4,0 м внаслідок розкопок. Городище захищене колоподібним у плані валом, висотою від 2 до 4 м, та ровом, шириною близько 10 м, при глибині в 1 м. У валу є 4 розриви: давній напільний в'їзд із заходу та ще один, напевне, пізнішого походження, — з південного заходу. Східний і північний схил мису ескарповані — підсилені т. зв. «змієвим» валом.

Верхнє селище (16 га) розташоване на плато на південь та схід від укріплень. Його поверхня пошкоджена розорюванням, частково заросла лісом. Культурний шар має потужність від 0,4 до 1,2 м. *Нижнє селище* майже цілком розорюється і практично тотожне за площею першому. Воно знаходиться на схід від городища, на похилому схилі другої і першої надзаплавної тераси. За 1 км на захід від оборонних споруд укріплення виявлені рештки курганного (?) могильника. Завдяки аерофотозйомці південніше городища, за 300 м на схилі плато, виявлений ґрунтовий некрополь.

В 1985 р. на верхньому селищі у розвідковому шурфі був виявлений гончарний горн середини XII ст. Наступного 1986 р. у закладеному розкопі досліджено близько 20 господарських ям, 1 споруду та 3 житла.

Неподалік від городища, на північний схід від нього, збереглися залишки «*змійового*» валу у широкій заплаві р.Сліпорід, що простежуються на відстань в 5 км — між городищем, с.Терни та ур.Лиса Гора — на південній околиці Лубен. У краще збереженій південній частині цього відрізка вал має ширину 9 м, максимальну висоту 1 м. Завершується цей вал поряд із шосе, за 0,6 км на північний-схід від городища. Вал, скоріше за все, прикривав від нападу ворогів винятково відкриті селища та гирло заплави Сліпорода. На південь від городища, на протязі близько 0,9 км, «змієвий» вал переходив у ескарп правого корінного берега Сули, утворюючи 2-3 уступи, підсилені насипом по краю схилу. Цей ескарп досить добре зберігся і досліджувався археологічно М.П.Кучерою у 1985 р.

Деякі результати досліджень. У центральній, свого часу незабудованій, частині майданчика розчищено 14 давньоруських поховань — решток ґрунтового некрополю кінця XII-XIII ст. В північній частині укріплення виявлено 7 скупчень у складі 12 споруд і декілька господарських ям. На схилах западини колодязя відкриті дві концентричні ступені, стратиграфія затікання яких вказувала, що колодязь був виритий ще до побудови укріплень, напевне, населенням відкритого селища. Грушоподібна форма укріплення була зумовлена бажанням залишити колодязь на захищеній території. Оригінальна конструкція в'їзду включала і надбрамну вежу з підвісним містком. Ця ділянка досліджена археологічно О.В.Григор'євим під час робіт Посульської експедиції.

Культурний шар товщиною 0,6 – 0,8 м пошкоджений розорюванням, в невеликих кількостях містить матеріали доби мезоліту, пізнього *неоліту* – *бронзи*, *пізньоскіфського часу* та *фінального етапу роменської культури*, але основний масив шару утворився у давньоруський час.

Стратиграфія культурних нашарувань на майданчику, якщо вони не перевідкладені залишками *давньоруського часу*, така:

- 0,0-0,25 м — задернований шар сучасного ґрунту — буро-сірий супісок;
- 0,25-0,90 м — чорнозем;
- 0,90-1,20 м — верхня частина лесоподібного підстилаючого суглинку бурого кольору;
- з 1,20 м і глибше — підстилаючий шар — лесоподібний суглинок жовтого кольору.

Давньоруські матеріали траплялися біля основи шару сучасного ґрунту і в верхній частині чорнозему, нижче та в перехідному суглинку виявлені знахідки більш давніх епох.

До часу енеоліту та епохи бронзи належать ями № 2-3, розкопані В.І.Неприною під час роботи Посульської експедиції у 1983-1984 рр.

Знахідки: До часу *неоліту та доби бронзи* належать: крем'яні нуклеуси, ножі, скребки, скульптурний виріб фалічної форми, пізньонеолітична та енеолітична кераміка з ямковим та ямково-гребінцевим орнаментом, що належить переважно пивихинській культурі доби енеоліту, частина ж, — можливо, мар'янівській культурі епохи ранньої бронзи.

Пізньоскіфські матеріали репрезентовані характерною керамікою з ямковими проколами нижче вінця, зрідка — пальцевими відтисками, кількома бронзовими шпильками та бронзовими наконечниками стріл. Серед керамічних знахідок є виразні уламки ліпного посуду зарубинецького типу.

Пізньороменські матеріали представлені типовою керамікою, прикрашеною відтисками гусенички, шиферними пряслицями та невеликим набором кістяних виробів. До пізньороменських можна віднести кілька котлованів жител-напівземлянок як на майданчику городища, так і на посаді.

Давньоруський час представлений найбільшою кількістю знахідок — пряслицями з шиферу рожевого кольору сплюсненої та біпірамідальної форми; нижньою частиною жорнового поставу із рожевого шиферу; залізними трилопатевидами та ромбоподібними наконечниками стріл; залізними ножами, колоподібною фібулою з мідною насічкою; намистинами зі склопасті і скла; бронзовими перснями; лунницями; скляними браслетами; двосторіннім бронзовим хрестиком-тільником з псевдозерню із мідного сплаву, а також унікальним трилопатекінцевим хрестиком з перегородчастими емаллями, що походив з одного із поховань вище згаданого ґрунтового некрополю.

На думку Ю.Ю.Моргунова, склад численних знахідок відображає військову орієнтацію поселення при однобічному розвитку ремесла і сільського господарства. Серед жителів населеного пункту були професійні воїни і представники феодальної адміністрації.

б) загальна оцінка суспільної, науково-історичної та художньої значимості пам'ятки

Городище літописного міста Сніпорід — одне з найбільш збережених та досліджених городищ Посульської оборонної лінії давньоруського часу. Воно має велику історико-культурну цінність для розуміння особливостей виникнення, розвитку, занепаду і вивчення долі городищ Посульської укріпленої лінії у Х-XIV ст. та за козацької доби. З пам'ятки походять багаточисленні знахідки, які відображають військову орієнтацію поселення, що робить його еталонним у вивченні городищ аналогічного функціонального призначення. Дослідження валу з чітко стратифікованими шарами досипок, ремонтів та реконструкцій захисних споруд має велике значення для уточнення та розвитку типологічного ряду не тільки кружальної кераміки, а й всього комплексу матеріальної культури Посулля того часу. При нагоді та фінансуванні є реальні можливості створення на городищі скансену — музею просто неба.

VIII. ОСНОВНА БІБЛІОГРАФІЯ, АРХІВНІ ДЖЕРЕЛА, ІКОНОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ (за часом виходу у світ)

Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. — СПб., 1848. — Т. 2. — С.4

Антонович В.Б. Очерк истории Великого княжества Литовского. — К., 1878. — Вып. 2. — С. 54

Архив Юго-Западной России, издаваемый комиссией для разбора древних актов. — К., 1886. — Ч. 7. — Т. I. — С. 102

Лазаревский А.М. Лубенщина и князья Вишневецкие // Киевская старина. — 1896. — № 52. — С.211

Ляскоронский В.Г. Городища, курганы и длинные (змиевые) валы в бассейне р. Сулы // Тр. IX АС. — М., 1901. — Т. 1. — С. 415, 416

Макаренко Н.Е. Городища и курганы Полтавской губернии. — Полтава, 1917. — С. 30

Петрунь Ф. Ханські ярлики на українські землі // Східний світ. — Харків, 1928. — № 2. — С. 172

Копилов Ф.Б. Відвіт про розвідку археологічних пам'яток Середнього Посулля // НА ІА НАНУ. — 1946/ 8. — № 508

Ляпушкин И.И. Отчет о работе Днепровской Левобережной экспедиции в 1948 г. // ИИМК РАН. — Ф. 35. — Оп. I. — 1948. — № 91-97

Тихомиров М.Н. Список русских городов дальних и ближних // ИЗ. — М., 1952. — С. 223.

Копилов Ф.Б. Посульська експедиція // АП УРСР. — К., 1953. — Т. 3. — С. 311.

Раппопорт П.А. Очерки по истории русского военного зодчества X – XIII вв. // МИА. — М.-Л., 1956. — № 52. — С.42, 70

Ляпушкин И.И. Днепровское лесостепное Левобережье в эпоху железа // МИА. — М., Л., 1961. — № 104. — С. 335-336

Моргунов Ю.Ю. Отчет о работе Посульської разведочной группы ИА АН СССР в 1982 г. на территории Полтавской и Черниговской областей УССР // ІА НАНУ. — 1982/37. — № 20414

Моргунов Ю.Ю., Неприна В.И. Отчет Посульської комплексной экспедиции институтов археологии АН СССР, АН УССР о раскопках городища летописного Снепорода в 1983 г. // ІА НАНУ. — 1983/37. — № 20852

Моргунов Ю.Ю., Неприна В.И., Супруненко А.Б. Отчет Посульської комплексной экспедиции ІА АН СССР, ІА АН УССР и Полтавского краеведческого музея о раскопках и разведках в Лубенском районе Полтавской области УССР в 1984 г. // ІА НАНУ. — 1984/51. — № 2436.

Моргунов Ю.Ю., Неприна В.И. Отчет Посульської комплексной экспедиции ІА АН СССР, АН УССР о раскопках в Лубенском районе Полтавской области УССР в 1985 г. // ІА НАНУ. — 1985/22. — № 2732

Памятники материальной культуры древней и средневековой Полтавщины: Каталог выставки / **Гороховский Е.Л., Кулатова И.Н., Луговая Л.Н., Моргунов Ю.Ю., Супруненко А.Б.** — Полтава: ПКМ, 1985. — С.38-46

Моргунов Ю.Ю., Неприна В.И. Отчет Посульской экспедиции ИА АН СССР, ИА АН УССР о раскопках в Лубенском районе Полтавской области УССР в 1986 г. // ИА НАНУ. — 1986/59. — № 22087

Неприн В.И., Коэн В.Ю. Местонахождения каменного века на городище Снепород в Посулье // Проблемы археологии Поднепровья. — Днепропетровск, 1986. — С. 48-55.

Кучера М.П. Змиевые валы Среднего Поднепровья. — К.: Наук. думка, 1987. — С. 55.

Моргунов Ю.Ю. Отчет Посульской экспедиции ИА АН СССР о раскопках городища летописного г. Снепорода в 1987 г. в Полтавской области // ИА НАНУ. — 1987/5.

Моргунов Ю.Ю. Отчет Посульской экспедиции ИА АН СССР о разведках и раскопках в Полтавской области УССР в 1988 г. // ИА НАНУ. — 1988/55.

Моргунов Ю.Ю. Охранные мероприятия на городище летописного г. Снепорода // Охрана и исследование памятников археологии Полтавщины / ТДС. — Полтава, 1988. — С.9,10.

Моргунов Ю.Ю. Раскопки городища летописного г. Снепород // Там же. — С. 37,38

Моргунов Ю.Ю. О формировании степной границы на переяславском Посулье // Труды V международного Конгресса археологов-славистов. — К.: Наук. Думка, 1988. — Т. 2. — С. 9-11.

Моргунов Ю.Ю. Отчет Посульской экспедиции ИА АН СССР о раскопках городища летописного г. Снепорода в 1989 г. в Лубенском районе Полтавской области // ИА НАНУ. — 1989/54.

Моргунов Ю.Ю. Новые исследования летописного г. Снепорода // Охорона і дослідження пам'яток археології Полтавщини / ТДП. — Полтава, 1990. — С. 164-166.

Моргунов Ю.Ю. Функциональное назначение пограничных городищ Юго-Восточной Руси // Археологические исследования на Полтавщине. — Полтава, 1990. — С. 102-104.

Полтавщина. Энциклопедический довідник. — К.: УЕ, 1992. — С. 520, 878, 879.

Повна бібліографія подана у праці: Моргунов Ю.Ю. Древнерусские памятники поречья Сулы. — Курск, 1996. — С. 98-101.

I X. ТЕХНІЧНИЙ СТАН

характеристика загального стану: для пам'яток археології		Добрий	Середній	Поганий	Аварійний
	Культурного шару	+			
	найважливіших знахідок		+		
	Насип валу		+		

X. СИСТЕМА ОХОРОНИ

а) категорія охорони

Національна	Місцева	Не взято
+		

б) дата і № документа про взяття під охорону

Постанова Ради Міністрів УРСР № 711 від 21/VII-1965 р. та рішення виконкому Полтавської обласної ради від 23 квітня 1982 р. № 247.

Порядковий номер за Державним реєстром Національного культурного надбання — **№ 3961.**

в) границі охоронної зони і зони регулювання забудови (короткий опис з посиланням на стверджуючий документ) визначені

за рішенням Полтавської обласної ради від 18 жовтня 1984 р. “Про затвердження охоронної зони комплексу пам'ятників археології республіканського значення біля с. Мацківці Лубенського району”.

Межа охоронної зони навкруги городища — від зовнішньої сторони валу, що оточує городище, — на північ 50 м. Верхнє селище (100х150х600 м), площею 8 га, має охоронну межу, що проходить на північний-захід, вздовж правого корінного берега р.Сліпорід — за 650 м, на захід — 550 м, на південний-захід — 250 м. Залишки виробничих комплексів (300х250 м), площею 7,5 га, обмежені на південь — вздовж правого

корінного берега р.Сула — 500 м. Грунтовий могильник (140х150 м), площею 2,3 га, має охоронну зону, що проходить на південний схід до шосе м.Лубни-с.Мацківці — за 570 м. Нижнє селище (200х650 м), площею 13 га, обмежене на схід залізобетонним мосту через старе русло р.Сліпорід — за 350 м, а на півний-схід від городища — по правому березі старого річища р.Сліпорід — до 230 м (*схема охоронної зони додається*).

г) балансова належність і конкретне використання

Майданчик городища, частина верхнього та нижнього селища знаходиться у землекористуванні Лубенського лісгоспзагу, західна частина верхнього та східна нижнього селищ — розорюється, знаходячись на балансі серед земель запасу Мацківецької сільської ради Лубенського району. Схилові ділянки виробничих комплексів, ґрунтового могильника і ескарпу належать до природоохоронних надзаплавних земель.

д) дата і № охоронного документа

Дата складання паспорта

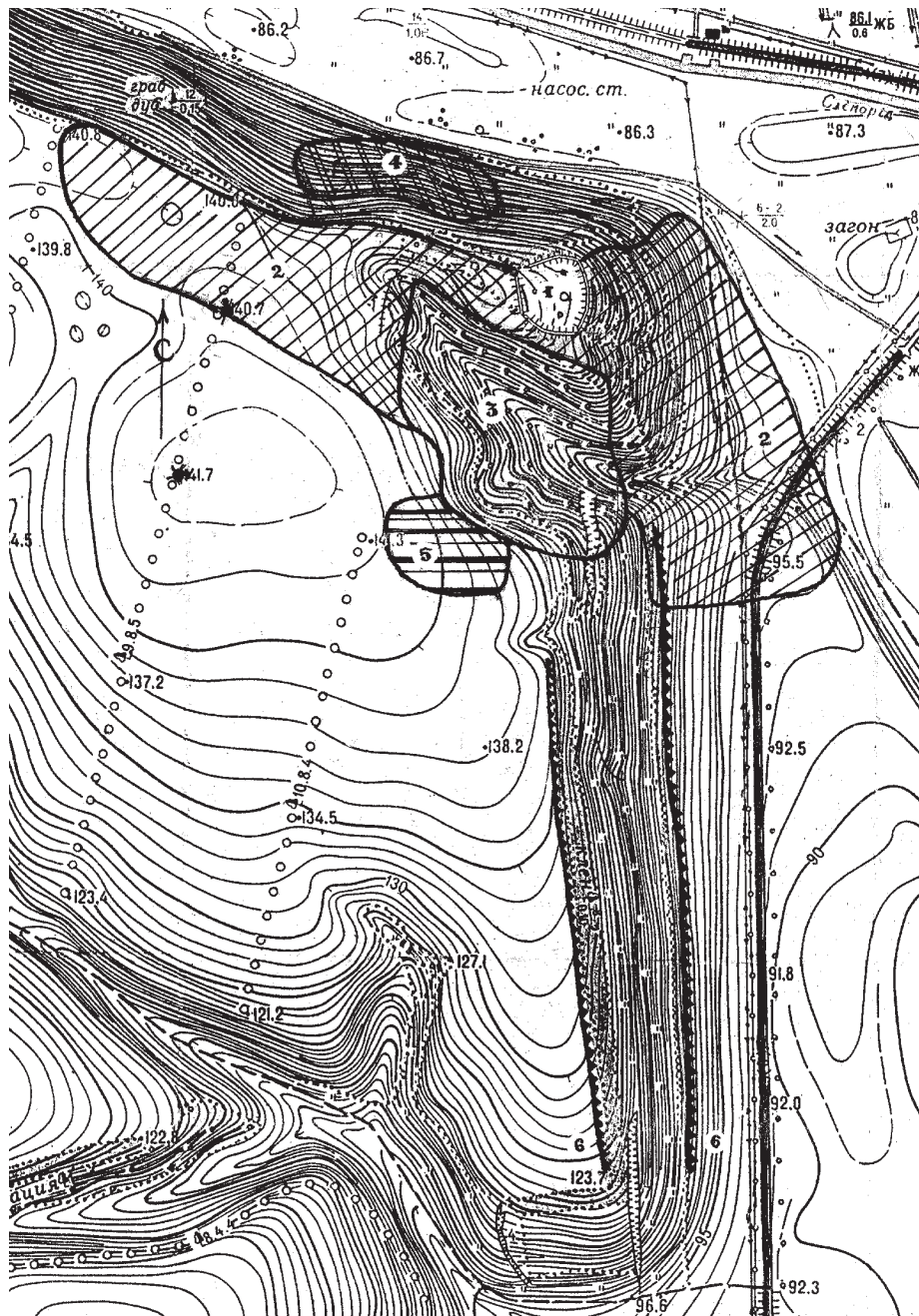
Паспорт склав Мироненко К.М., старший науковий співробітник
відділу охорони пам'яток археології ЦОДПА,
Супруненко Олександр Борисович, к.і.н.,
директор ЦОДПА
(прізвище, ім'я по батькові, посада або професія)

“30” листопада 2001 р. _____ (Мироненко К.М.) _____ (Супруненко О.Б.)
(підпис) (підпис)

Заст. начальника

управління культури Полтавської облдержадміністрації _____ (Белько О.В.)
(підпис)

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.
Городище Київської Русі (літописне "місто Сніпорід")
 пер. пол. III - поч. II тис. до н. е., IV-III ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. XIII ст.

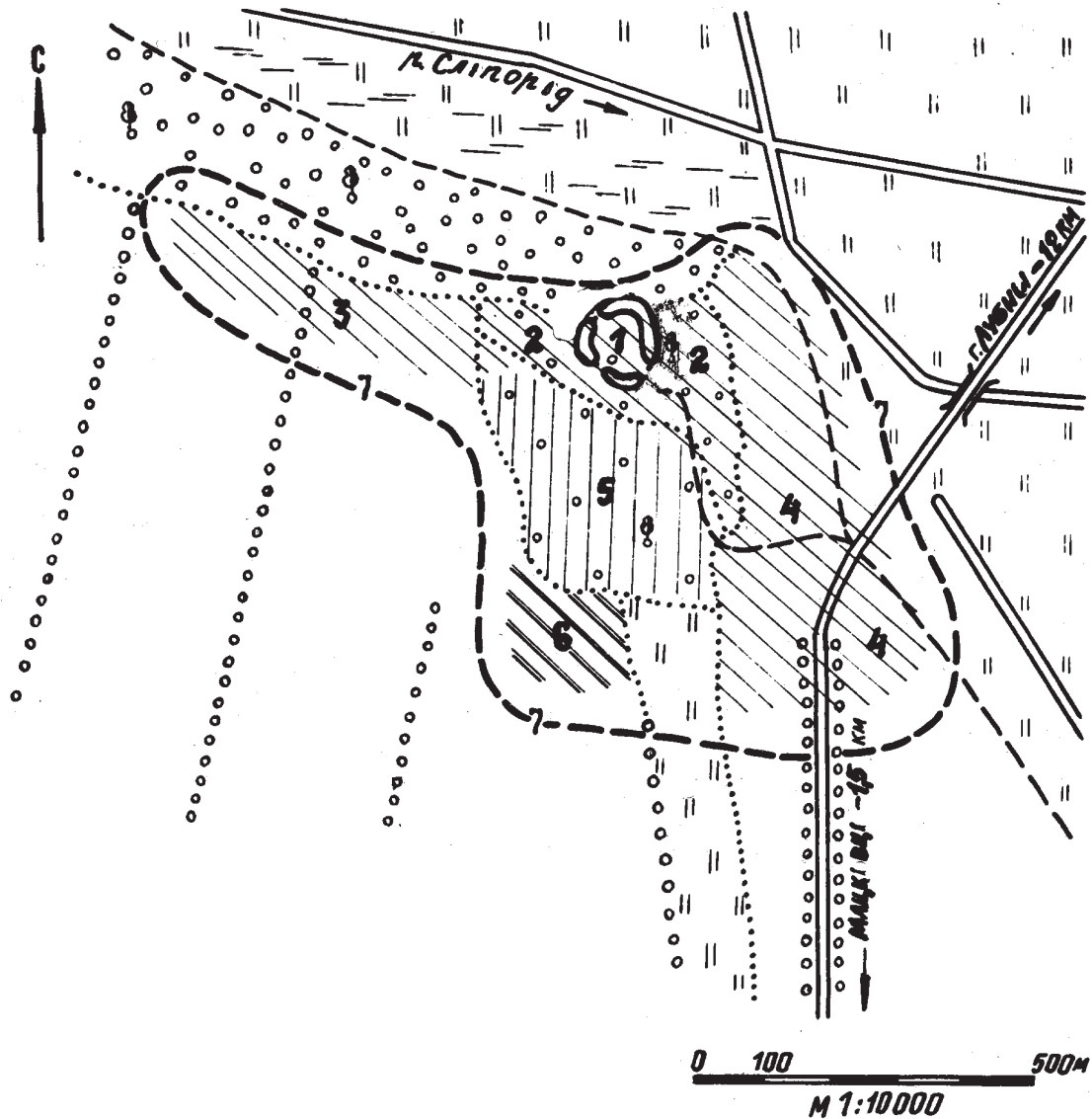
Умовні позначення

- 1 - Городище; 2 - селище-посад;
- 3 - залишки виробничих комплексів;
- 4 - курганний могильник; 5 - ґрунтовий могильник;
- 6 - "змієвий" вал.

Схема розміщення.

Основа: Карта М 1:10000. — М.: ГУГК, 1972.

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.
Городище Київської Русі (літописне "місто Сніпорід")
 пер. пол. III - поч. II тис. до н. е., IV-III ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. XIII ст.

Умовні позначення

1 - Городище; 2, 3, 4 - селище-посад;
 5 - залишки виробничих комплексів;
 6 - ґрунтовий могильник; 7 - межі охоронної зони.
 1, 2, 5 - землекористування Лубенського лісгоспзагу;
 3, 4, 6 - земельні угіддя.

Схема охоронної зони.

Основа: Карта М 1:25000. — М.: ГУГК, 1976.

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.

Городище Київської Русі (літописне “місто” Сніпорід)

пер. пол. III - поч. II тис. до н. е., IV-III ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. XIII ст.

Фото Моргунова Ю.Ю. 1982.

Вигляд городища зі сходу.

1.1.743-2.16.13

Індекс

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.
Городище Київської Русі (літописне “місто” Сніпорід)
пер. пол.ІІІ - поч. ІІ тис. до н. е., ІV-ІІІ ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. ХІІІ ст.

Південно-східна частина городища. В'їзд.

фото Моргунова Ю.Ю. 1982.

1.1.743-2.16.13

Індекс

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.

Городище Київської Русі (літописне “місто” Сніпорід)

пер. пол. III - поч. II тис. до н. е., IV-III ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. XIII ст.

Північно-східна частина городища. Колодязна яма.

фото Моргунова Ю.Ю. 1982.

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.
Городище Київської Русі (літописне “місто Сніпорід”)
пер. пол. III - поч. II тис. до н. е., IV-III ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. XIII ст.

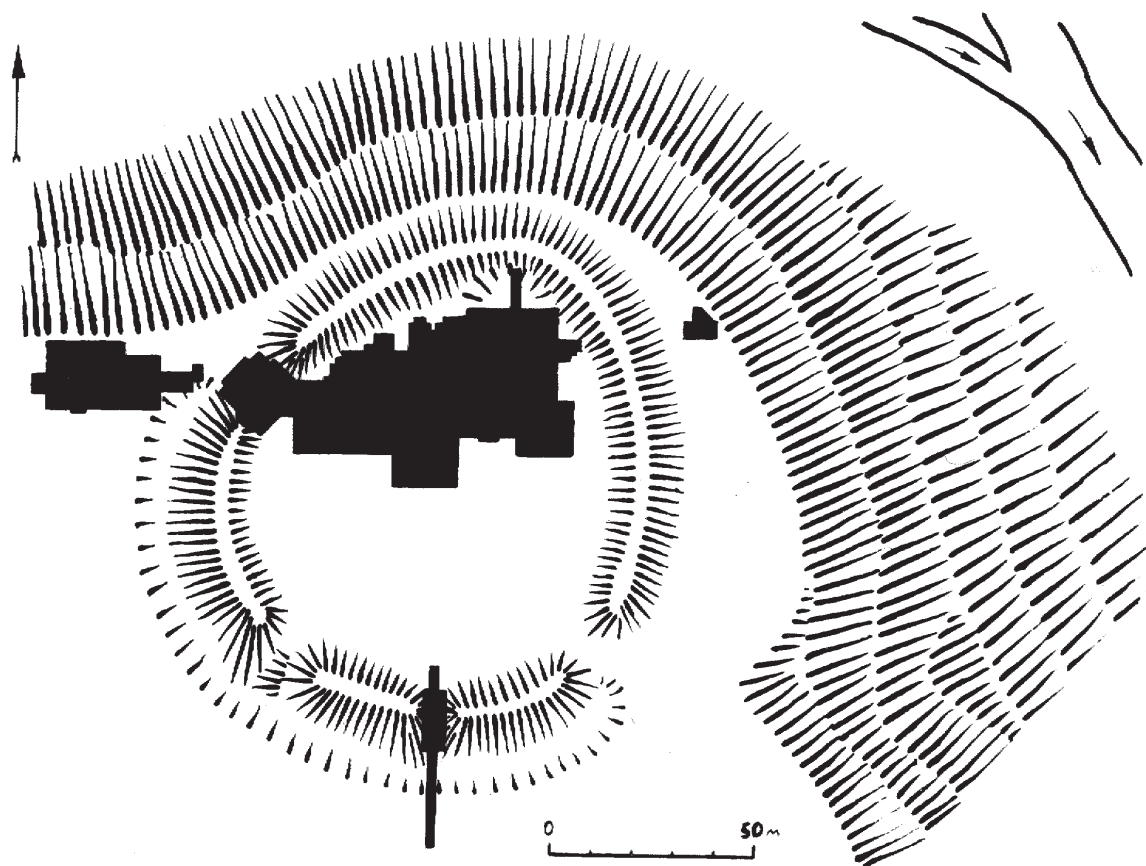
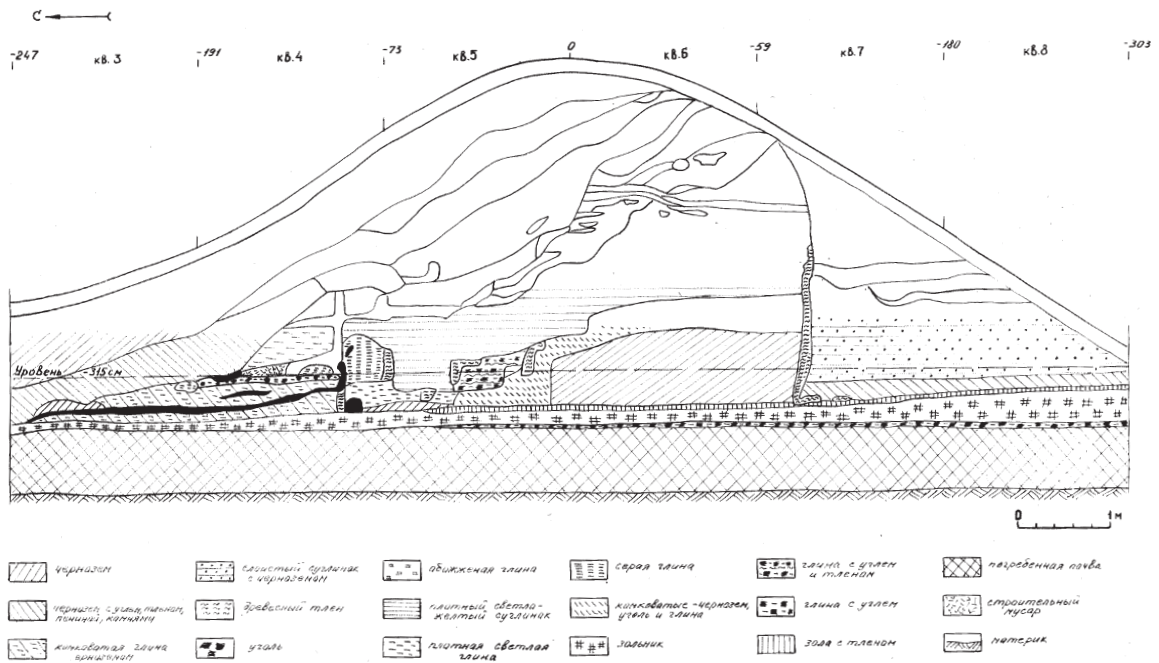

Схема дослідженої території
городища і посаду.

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.
Городище Київської Русі (літописне “місто Сніпорід”)
 пер. пол. III - поч. II тис. до н. е., IV-III ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. XIII ст.

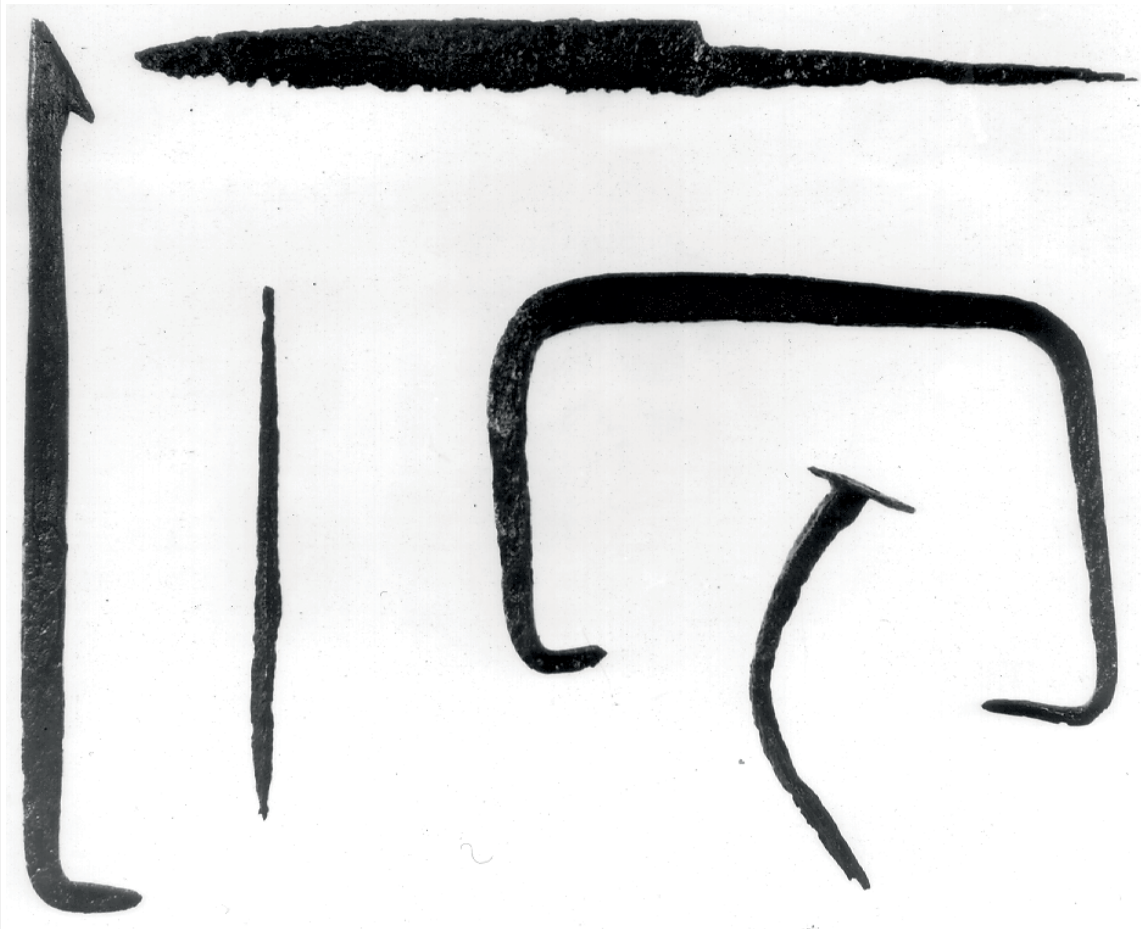

Перетин валу городища.

1.1.743-2.16.13

Індекс

с. Мацківці, Лубенського району, Полтавської області, урочище Городок.
Городище Київської Русі (літописне “місто Сніпорід”)
пер. пол. III - поч. II тис. до н. е., IV-III ст. до н. е., др. пол. X - пер. пол. XIII ст.

Знахідки з розкопок городища.
Залізо.